

Gemeentenieuws 2018-5

1. Informatieuitwisseling binnen het sociaal domein
2. Lancering van SchuldenlabNL
3. Ontbrekende doelgroepverklaringen LKV: actie van gemeenten vereist
4. Indiening Beeld van de Uitvoering 2018
5. Vrijlating tegemoetkoming Q-koorts
6. Vergoeding werkgeverslasten loonkostensubsidie per 1 januari 2019 blijft gelijk
7. Geen normbatenregeling Bbz-kapitaalverstrekking voor het jaar 2019
8. Verrekenbaar verlies uit het verleden
9. Tekstcorrectie beschikking Bbz 2004 voorlopig budget 2019 m.b.t. betalingswijze
10. Handreiking Divosa over het voorkomen van verdringing bij arbeidsparticipatie
11. Onderzoeksessay 'Klant in beeld'
12. Pilots praktijkleren van start voor werkzoekenden en werkenden zonder startkwalificatie

In de volgende Gemeentenieuws van SZW komen de onderwerpen aan de orde die ter sprake kwamen tijdens het debat in de TK over de begroting 2019 van het ministerie van SZW.

1. Informatieuitwisseling binnen het sociaal domein

In gemeentenieuws 2018-4 is aangegeven dat door de samenwerkende inspecties van VWS, SZW, O&W en JenV binnen het sociaal domein (TSD), mede ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van TSD, op 1 november 2018 de lancering van het Levenswiel plaatsvindt. Via deze [link](#) kunt u het verslag lezen over de lancering door de minister van VWS.

De samenwerkende inspecties hopen met deze website een bijdrage te leveren aan het kunnen delen van informatie door professionals en het geven van de juiste hulp aan de kwetsbare burgers binnen het sociaal domein.

Het Levenswiel is te raadplegen via de website <http://www.kiezen-en-delen.nl>. Voor vragen over de website of voor nadere informatie: TSD is te bereiken via www.inspectieloketsociaaldomein.nl.

2. Lancering SchuldenlabNL

Op 14 november is in aanwezigheid van Koningin Máxima en de staatssecretaris van het ministerie van SZW het startsein gegeven voor SchuldenlabNL. SchuldenlabNL is een samenwerkingsverband tussen publieke en private partijen en heeft als doel Nederland schuldenvrij te maken. Zij doen dit door succesvolle lokale initiatieven voor schuldhulpverlening op te schalen en ervoor te zorgen dat partijen niet steeds opnieuw hetzelfde wiel hoeven uitvinden.

Daarbij wordt voortgebouwd op de opgedane kennis, expertise, draagvlak en netwerken van "Schuldenlab070". Circa 25 lokale, private en publieke parten werken samen met de gemeente Den Haag om innovatieve oplossingen voor schulden en armoede te ontwikkelen. Na een periode ervaring te hebben opgedaan is de wens dit initiatief naar een landelijk niveau te tillen. Om dit mogelijk te maken heb ik in april van dit jaar een subsidie van € 350.000 verleend.

Naar schatting hebben bijna 1,4 miljoen Nederlandse huishoudens problematische schulden of een risico daarop. De impact van deze problematiek is groot: voor de schuldenaar, schuldeisers én de maatschappij. Daarom heeft het kabinet het terugdringen van de schuldenproblematiek hoog op de agenda staan. Belangrijke knelpunten op dit terrein worden samen met gemeenten, grote overheids-, maatschappelijke en private partijen aangepakt. Ik heb 22 mei van dit jaar het Actieplan Brede Schuldenaanpak aan de Tweede Kamer gestuurd; deze vindt u [hier](#).

Onderdeel van de brede schuldenaanpak is de actielijn 'Ontzorgen en Ondersteunen'. Mensen met problematische schulden moeten kunnen rekenen op goede en effectieve dienstverlening. SchuldenlabNL kan daaraan een belangrijke bijdrage leveren. Het structureel bijeenbrengen van private en publieke partijen die actief samenwerken om succesvolle projecten op te schalen en hierover landelijke afspraken maken kan het verschil maken. Niet voor niets wordt het initiatief door vele publieke en private partijen ondersteund.

3. Ontbrekende doelgroepverklaringen LKV: actie van gemeenten vereist

Het ministerie van SZW, UWV en gemeenten constateren dat UWV over 2018 nog veel kopieën mist van door gemeenten verstrekte doelgroepverklaringen LKV (loonkostenvoordeel). Het loonkostenvoordeel oudere werknemer 56+ voor deze werknemers wordt dan niet meegenomen in de voorlopige berekening over 2018, die UWV uiterlijk 14 maart aan de werkgever stuurt. Alleen als uw gemeente een kopie van de afgegeven doelgroepverklaring oudere werknemer 56+ naar UWV stuurt kan UWV het loonkostenvoordeel (LKV) aan de werkgever toekennen. Het is dus belangrijk dat uw gemeente altijd zo snel mogelijk een kopie van de afgegeven doelgroepverklaring LKV oudere werknemer 56+ naar UWV stuurt.

Als u dat nog niet heeft gedaan, doe dat dan per omgaande alsnog en stuur een kopie naar de onderstaande postbus van UWV voor gemeenten voor afgegeven doelgroepverklaringen LKV 56+:

UWV; Postbus 58015; 1040 HA Amsterdam

4. Indiening Beeld van de Uitvoering 2018

Voor 1 maart 2019 dient het College van B&W het Beeld van de Uitvoering over 2018 in het kader van de Participatiewet (inclusief loonkostensubsidie), de IOAW, de IOAZ, het Bbz 2004 en de WWIK (alleen baten) bij de minister van SZW in te dienen. De gevraagde financiële informatie betreft de voorlopige stand van zaken over 2018 en vergt geen controleverklaring van uw accountant. Het vastgestelde model van het Beeld van de Uitvoering 2018 en een toelichting op de te verstrekken gegevens treft u hieronder aan.

Voor de indiening van het Beeld van de Uitvoering over 2018 dient het college een formulier in te vullen en te ondertekenen. Hiervoor is een recente versie van de Adobe Reader nodig. Voor het plaatsen van de digitale handtekening gebruikt de gemeente de software die behoort bij het certificaat. Na invulling en ondertekening verzendt de gemeente het formulier naar het ministerie via een standaard mailprogramma, bijvoorbeeld Microsoft Outlook.

Let wel, bij een te late indiening van het Beeld van de uitvoering 2018 schort het ministerie van SZW de betaling van de maandelijkse voorschotten aan de gemeente op met ingang van maart 2019.

5. Vrijlating tegemoetkoming Q-koorts

Op 24 september 2018 is de "beleidsregel tegemoetkoming Q-koorts" in de Staatscourant gepubliceerd. Deze beleidsregel kunt u [hier](#) vinden. Op grond van deze beleidsregel kunnen patiënten die als gevolg van een besmetting met Q-koorts tijdens de uitbraak chronische Q-koorts of QVS hebben opgelopen, of een op QVS gelijkend ziektebeeld hebben en de nabestaanden van overleden patiënten met chronische Q-koorts in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 15.000 per toegewezen aanvraag. Als de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen heeft plaatsgevonden en het totale aantal aanvragen dat zal worden toegewezen bekend is wordt het definitieve bedrag van de tegemoetkoming bepaald. Het aanvraagtijdstip loopt van oktober tot en met januari 2019; de uitbetaling van de tegemoetkoming zal naar verwachting vanaf het 2e kwartaal 2019 gaan plaatsvinden.

In verband met de invoering van genoemde beleidsregel is de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ aangepast en is de tegemoetkoming Q-koorts opgenomen in de lijst van niet tot de middelen

te rekenen vergoedingen. Deze aanpassing van de ministeriële regeling vindt u [hier](#) en treedt met ingang van 1 januari 2019 in werking. Deze datum ligt ruim vóór het moment waarop de tegemoetkomingen zullen worden uitgekeerd. Het aanvraagtijdstip van de tegemoetkoming sluit namelijk op 31 januari 2019 en de Minister voor Medische Zorg beslist ná sluiting van het aanvraagtijdstip op de ingediende aanvragen.

6. Vergoeding werkgeverslasten loonkostensubsidie per 1 januari 2019 blijft gelijk

De vergoeding voor werkgeverslasten bij loonkostensubsidie op grond van artikel 10d van de Participatiewet wijzigt per 1 januari 2019 niet.

Deze vergoeding wordt bepaald aan de hand van de vaststelling van de wettelijk verplichte werkgeverspremies voor een werknemer die het wettelijk minimumloon verdient in de marktsector. Het vastgestelde percentage wordt naar boven afgerond op een halve procentpunt. Dit betekent dat de vergoeding per 1 januari 2019 blijft gehandhaafd op 23,5 procent.

7. Geen normbatenregeling Bbz-kapitaalverstrekking voor het jaar 2019

Met ingang van het jaar 2013 zijn voor de financiële afrekening van gemeenten de baten Bbz-bedrijfskapitaal genormeerd op basis van een landelijk gemiddelde. Door toepassing van de in de Regeling financiering en verantwoording IOAW, IOAZ en Bbz 2004 opgenomen systematiek zou de macronorm voor het jaar 2019 moeten worden vastgesteld op 117,5%.

Inmiddels is uit onderzoek bij gemeenten gebleken, dat de normbatenregeling maar beperkt invloed heeft op een beter kredietbeheer en meer selectiviteit bij het verstrekken van Bbz-leningen (Normbatenregeling Bbz, Bureau Bartels, Amersfoort, 21 december 2016). Bovendien is gebleken dat gemeenten de normbatenregeling niet ervaren als een indicator van hun prestaties, maar als gebaseerd op toeval.

Ik ben voornemens om met ingang van 1 januari 2020 de financieringssystematiek van het Bbz 2004 te vereenvoudigen; een normbatenregeling zal van die nieuwe financieringssystematiek geen onderdeel vormen. In aanloop naar een nieuwe financieringssystematiek met ingang van 2020 zal voor het jaar 2019 de normbatenregeling Bbz-kapitaalverstrekking buitenwerking worden gesteld. Dit kan worden bereikt door voor het jaar 2019 geen landelijk normpercentage voor het jaar 2019 vast te stellen, maar om voor het jaar 2019 een norm voor de baten op gemeentelijk niveau vast te stellen, waarbij de gemeentelijke norm gelijk is aan de feitelijke baten op gemeentelijk niveau.

Deze juridische formulering betekent dat individuele gemeenten over het jaar 2019 niet worden afgerekend op de genormeerde baten, maar op de feitelijke door de individuele gemeente gerealiseerde baten. Hierdoor ontstaat er een situatie die voor wat betreft de financiële afrekening van gemeenten gelijk is aan een situatie zonder normbatenregeling (dus zoals vóór 2013). De betreffende wijziging van de Regeling financiering en verantwoording IOAW, IOAZ en Bbz 2004 zal worden gepubliceerd in de Staatscourant.

8. Verrekenbaar verlies uit het verleden

Naar aanleiding van de uitspraak van de rechter over verrekenbaar verlies uit (of in verband met) onderneming, in gevallen waarbij een persoon uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet wil ik gemeenten attenderen hoe in dergelijke gevallen te handelen. De vraag daarbij is of een belastingaanslag met een teruggave moet worden aangemerkt als inkomens- of vermogenscomponent.

Of verrekenbaar verlies als inkomens- of vermogenscomponent moet worden aangemerkt bij de bijstandverlening is afhankelijk van de periode waarop een belastingaanslag, met een teruggave die betrekking heeft op verrekenbaar verlies uit het verleden, betrekking heeft. Als een dergelijke belastingteruggave betrekking heeft op een periode waarover bijstand is verstrekt dient de belastingteruggave als inkomen over die periode te worden aangemerkt (artikel 32, eerste lid

Participatiewet, zie ook ECLI:NL:CRVB:2013:BY9326). Heeft de aanslag daarentegen betrekking op een periode waarin iemand geen bijstand ontving, dan moet de belastingteruggave worden aangemerkt als vermogen in de periode van ontvangst van de teruggave, indien over die periode algemene bijstand is toegekend (artikel 34, eerste lid, aanhef en onder b Participatiewet).

9. Tekstcorrectie beschikking Bbz 2004 voorlopig budget 2019 m.b.t. betalingswijze

In oktober 2018 heeft het Rijk de gemeenten per beschikking voorlopige budgetten toegekend voor het verstrekken van uitkeringen en bedrijfskapitaal op grond van het Bbz 2004. Dit, voor zover niet onderdeel van de Gebundelde Uitkering Participatiewet. In de verstuurde beschikking staat de betaalwijze als volgt omschreven:

“U ontvangt iedere maand, op of omstreeks de vijftiende dag, 8% van de voor het betreffende jaar vastgestelde budget. Alleen in mei ontvangt u, vanwege de uit te keren vakantietoelagen, 12% van het (voorlopig) toegekende budget.”

Deze omschrijving is onjuist. De werkelijk toegepaste betalingswijze, overeenkomstig de Regeling financiering en verantwoording IOAW, IOAZ en Bbz 2004, is als volgt:

“De uitkering wordt in gelijke maandelijkse delen gedurende het kalenderjaar waarop zij betrekking heeft betaald, telkens op of omstreeks de vijftiende van de maand.”

De betalingswijze over 2019 wijzigt nadrukkelijk niet ten opzichte van de in voorgaande jaren toegepaste praktijk. De onjuiste omschrijving in de beschikking zal bij toekenning van het definitieve budget voor 2019 hersteld worden. De betaalwijze heeft overigens geen invloed op de omvang van het voorlopig toegekende budget.

10. Handreiking Divosa over het voorkomen van verdringing bij arbeidsparticipatie

Wat is verdringing eigenlijk? Verdringing is een breed gebruikte term, waaronder niet iedereen hetzelfde verstaat. De definitie die de regering hanteert is dat iemand werk gaat verrichten dat leidt tot het baanverlies van een ander. Het is belangrijk dat dit wordt voorkomen. Het ministerie van SZW en Divosa hebben daarom samen afgesproken gemeenten te ondersteunen bij het formuleren en aanscherpen van hun verdringingsbeleid. Eind november 2018 publiceerde Divosa daartoe de handreiking *“Verdringing voorkomen bij het bevorderen van arbeidsparticipatie”*. De handreiking vindt u [hier](#).

In de handreiking gaat het specifiek om het voorkomen van verdringing als gevolg van activerend arbeidsmarktbeleid, waarmee de toeleiding van werk van mensen uit de Participatiewet wordt bevorderd. Daarvoor zetten gemeenten diverse activerings- en re-integratie-instrumenten in, zoals de tegenprestatie, werken met behoud van uitkering en social return.

11. Onderzoeksessay ‘Klant in beeld’

Een deel van de bijstandsklanten is niet in beeld bij gemeenten. Wat levert het op als je deze klanten wel spreekt? En wat is daarvoor nodig? Het onderzoeksbureau De Beleidsonderzoekers heeft hier in opdracht van SZW onderzoek naar gedaan bij vijf gemeenten en het essay ‘Klant in Beeld’ over geschreven. Het essay vindt u [hier](#).

Uit dit onderzoek blijkt dat klanten vaak meer kunnen dan gemeenten denken, maar dat bemiddeling naar werk meestal niet direct haalbaar is. Het goed in beeld krijgen van klanten vergt inspanningen van gemeenten, maar die betalen zich ook terug. De onderzoekers constateren dat aandacht doet groeien en klanten erin slagen om stappen te zetten.

Aanleiding voor dit onderzoek was het signaal dat de meerderheid van de bijstandsgerechtigden zichzelf niet in staat acht om zelfstandig aan het werk te komen. Ook gemeenten geven aan dat

voor ongeveer de helft van de werkzoekenden in het bestand de afstand tot de arbeidsmarkt nog te groot is om op afzienbare termijn te gaan werken.

In mijn brief aan de Tweede Kamer van 8 december 2017 heb ik reeds aangegeven dat ik dit zorgelijk vind en het belangrijk vind dat gemeenten denken in mogelijkheden, ook als mensen al langer bijstand ontvangen. Het is van belang dat gemeenten bijstandsgerechtigden in beeld houden, zodat maximaal kan worden meegedacht over re-integratie naar werk, of andere ondersteuning op maat. Met dit essay wil ik stimuleren dat ervaringen die u als gemeenten hierbij opdoet worden gedeeld.

Het in beeld brengen van het klantenbestand is ook een belangrijk aandachtspunt in het kader van Matchen op Werk en de extra impuls om werkzoekenden aan een baan te helpen. Deze extra impuls is geformuleerd in de intentieverklaring 'Perspectief of Werk'. Inzet is dat iedereen die aangewezen is op werk aan de basis van de arbeidsmarkt met ondersteuning kan werken. Het doel is om de werking van de arbeidsmarkt praktisch te ondersteunen door meer concrete samenwerking in de uitvoering.

De Beleidsonderzoekers bezochten voor het onderzoek 'Klant in beeld' op bezoek geweest bij vijf gemeenten die aan de slag zijn gegaan met het beter in beeld krijgen van al hun bijstandsgerechtigden. Dit zijn de gemeenten Helmond, Leiden, de Regionale Sociale Dienst (RSD) Kromme Rijn Heuvelrug, Zwolle en Halte Werk, die de doorlichting als eerste heeft uitgevoerd voor de gemeente Langedijk. De uitkomsten van dit onderzoek zijn ook besproken met enkele individuele gemeenten (Amsterdam en Den Haag), Divosa en de LCR.

Het onderzoek belicht de motieven van de gemeenten om hun klanten beter in beeld te krijgen, wat zij concreet hebben gedaan en wat dit hen heeft opgeleverd. De gemeenten hebben ook hun inzichten en lessons learned gedeeld. Dit kan u als gemeenten op ideeën brengen of verder op weg helpen.

12. Pilots praktijkleren van start voor werkzoekenden en werkenden zonder startkwalificatie

Op verzoek van de ministeries van OCW en SZW starten in 2019 pilots praktijkleren met een praktijkverklaring in het mbo. De pilots richten zich op werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie, voor wie het behalen van een mbo-certificaat of mbo-diploma vooralsnog niet haalbaar lijkt.

Het doel van de pilots is om te onderzoeken of praktijkleren met praktijkverklaring een manier kan zijn om het perspectief op (duurzaam) werk voor deze werkenden en werkzoekenden te vergroten. De pilots zijn geïnspireerd op de aanpak van de 'Borispraktijkverklaring in het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs'. De pilots bestaan uit een intensieve periode van werken en leren. De invulling is maatwerk, maar vaste onderdelen zijn een leerbaan bij een erkend leerbedrijf, begeleiding en een vorm van inkomen. Heeft de kandidaat het traject afgerond, dan krijgt hij of zij een praktijkverklaring uitgereikt. De pilots worden met ondersteuning van SBB en de Programmaraad uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van gemeenten, UWV, bedrijfsleven en mbo-instellingen.

De pilots lopen tot en met 2020 en worden in twee tranches uitgevoerd. De aanmeldingen voor de eerste tranche zijn open tot 21 januari 2019. Voor de eerste tranche komen de samenwerkingsverbanden in aanmerking die meegewerkt hebben aan de verkenningen van SBB naar de mogelijkheden van de Borispraktijkverklaring voor de doelgroep werkzoekenden en werkenden. De verwachting is dat zij in staat zijn om in vrij korte tijd aan de slag te gaan met de ombuiging naar pilots praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo en de noodzakelijke verbreding van de samenwerking. De eerste tranche start in het voorjaar (ongeveer 8 pilots).

Bij de tweede tranche breiden we het aantal samenwerkingsverbanden graag uit. Deze starten na de zomer.

We willen een aanpak ontwikkelen die geschikt is voor een brede groep werkenden en werkzoekenden zonder startkwalificatie. Een statushouder/inburgeraar heeft immers een andere leerbehoefte dan iemand met een WW-uitkering en recente werkervaring, of iemand die al langdurig in de bijstand zit en alleen basisonderwijs heeft gevolgd, of een jongere die net klaar is met het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. De praktijkleerroute met een praktijkverklaring in het mbo kan een belangrijke opstap zijn naar werk en kan een basis leggen voor verder doorleren in het mbo. Voor werkgevers is het een mooi instrument om (potentiële) werknemers die (nog) geen bbl-diploma of mbo-certificaat kunnen behalen via praktijkleren breder en beter inzetbaar te maken binnen het bedrijf.

De centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's worden binnenkort door SZW nader geïnformeerd over de mogelijkheid tot aanmelding. Meer informatie over dit initiatief vindt u binnenkort op s-bb.nl (de buttons 'onderwijs' en 'kwalificeren en examineren').